

Potilassiirtojen kuormittavuuden arviointi vanhainkodissa

Työfysioterapeutti Riitta Oksanen, Huittisten terveyskeskus
5.6.2009

- Hanke tehty vanhainkodissa, jossa on 50 asukasta
- Heistä vain muutama pystyy pienellä avustuksella liikkumaan omatoimisesti
- Loput tarvitsevat paljon avustusta tai sitten olisivat potilasnosturilla nostettavia.

Potilassiirtojen kuormittavuuden arviointi

- Ensivaikutelma hyvin kiireinen ja kaoottinen, vaikkakin hoitajien kesken ilmapiiri oli tehokas, työkeskeinen ja sujuva.
- Kiire ja tehokkuus peittivät menen tullen alleen potilaiden oman toimintakyvyn tukemisen ainakin yläraajoilta.
- Jos alaraajassa tai –raajoissa oli voimaa, niin kuitenkin siirtotilanteissa otettiin aina kiinni kainaloista.

Potilassiirtojen kuormittavuuden arviointi

- Osastolla oli käytössä yksi potilasnosturi, jota käytettiin pääasiassa yhdellä asukkaalla: kriteerinä oli spastisuus ja isokokoisuus.
- Huoneiden tilanahtaus rajoitti huomattavasti potilasnosturin käyttöä.
- Arvioni mukaan ainakin viisi muuta vanhusta olisi pitänyt siirtää nosturilla.

Potilassiirtojen kuormittavuuden arviointi

- Siirtoapuvälineinä osastolla oli useampi ohut nostoremmi ja yksi talutusvyö, jota en nähnyt käytettävän kellään.
- Sen sijaan liukulakanat ja rollboard-siirtolevy olivat jatkuvassa käytössä.

Arviointitilanne

- Tein viidestä eri siirtotapahtumasta kuormituksen arvioinnin.
- Videoin siirtotapahtumat myöhempää tarkastelua varten
 - kaksi siirtoa vuoteesta suihkutuoliin,
 - siirto suihkutuolista g-tuoliin,
 - vuoteesta avustaminen wc:hen ja
 - avustaminen pyörätuolista vuoteeseen.

Seisomanojanostin toivotaan saatavan käyttöön

HAVAINNOININ KOHDE

1. Työtilan ympäristöolot
2. Työtilan ja työkenkien ominaisuudet
3. Potilasnosturin käyttö
4. Ei-mekaanisten apuvälineiden käyttö
5. Siirtoetäisyys ja siirtokorkeus
6. Yläraajojen ja ylävartalon kuormitus
7. Alaselän kuormitus
8. Alaraajojen kuormitus
9. Siirtotaito ja siirron sujuvuus

HAASTATTELUKYSYMYKSET

10. Työasentojen opastus
11. Potilassiirtolaitteiden käyttö ja käytön opastus
12. Työjärjestelyt
13. Potilassiirtojen henkinen kuormittavuus
14. Potilassiirtojen fyysinen kuormittavuus
15. Käsien tehtävien potilassiirtojen toistuvuus

KUORMITTAVUUSINDEKSIIN LASKEMINEN

- Pystysarakkeisiin merkittiin rastit sen mukaan, olivatko kriteerit täyttyneet joko
 1. Kunnossa
 2. Osittain kunnossa
 3. Ei kunnossa
- Rastien laskeminen yhteen ja jakaminen kaikkien havaintojen määrällä.

TULOSKRITEEREISTÄ

- Indeksiluku yli 80%:
 - ergonominen tilanne siirroissa hyvä
- Indeksiluku 60-80%
 - kuormittavuus varsin korkea ja työpaikalla
 - ryhdyttävä epäkohtia parantaviin toimenpiteisiin
- Indeksiluku alle 60%
 - välittömästi ryhdyttävä parantaviin toimenpiteisiin

TULOKSISTA

- Laskin jokaisen siirtotapahtuman indeksiluvun ja keskimääräiseksi indeksiluvuksi sain n. 65%
- Arviointi ja palaute käytiin läpi hoitajien kanssa
- Hoitajat muistivat saaneensa vain hyvin vähän ergonomiakoulutusta,
 - vanhemmat eivät lainkaan,
 - nuoremmat jonkin verran.

Oma arviointini kuormittavuuden arvioinnista

- Lomakkeen täyttäminen helppoa ja sujuvaa.
- Myös hoitajien haastattelukysymykset selkeitä.
- Palautekeskustelu lomakkeen pohjalta havainnollista.
- Olisin toivonut enemmän painoarvoa kohtaan 9, jossa arvioidaan ohjausta ja aktivointia, avustusotteita ja siirtotaitoa, koska ne ovat tärkeitä kuntouttavaa hoito-otetta ja hoitajan optimaalista työskentelyä ajatellen.